

Tézy

z diskusie ministrov pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

Minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky Jozef Bíreš ako odborník zastávajúci funkciu ministra tzv. úradníckej vlády s cieľom prispieť k stabilizácii a rozvoju poľnohospodárstva, potravinárstva, lesného hospodárstva a vidieka v Slovenskej republike (ďalej len „pôdohospodárstvo“) vyzval na diskusiu ministrov rezortu pôdohospodárstva Slovenskej republiky pôsobiacich od jej vzniku 1. januára 1993, aby svojimi skúsenosťami a odporúčaniami pomohli budúcej vláde Slovenskej republiky stabilizovať a dlhodobo udržateľne rozvíjať všetky sektory pôdohospodárstva v Slovenskej republike.

Výsledkom diskusie dvanástich doterajších ministrov pôdohospodárstva v Slovenskej republike – Petra Baca, Pavla Koncoša, Zsolta Simona, Miroslava Jureňu, Zdenky Kramplovej, Stanislava Becíka, Vladimíra Chovana, Ľubomíra Jahnátka, Gabriely Matečnej, Jána Mičovského a Samuela Vlčana – uskutočnenej 17. augusta 2023 sú tieto tézy:

Zásadné východiská

1. Pôdohospodárstvo zahŕňa zásadné štátotvorné, hospodárske a krajinotvorné odvetvia v Slovenskej republike, ktorá je prevažne vidieckou krajinou, s 38 %-ným podielom vidieckej populácie na celkovom počte obyvateľov, čo predstavuje viac ako 2 milióny obyvateľov. V porovnaní s podielom vidieckeho obyvateľstva v celej Európskej únii (19 %) ide až o dvojnásobok.
2. Odvetvia pôdohospodárstva potrebujú dlhodobú, stabilnú, kontinuálnu a predvídateľnú dotačnú a regulačnú politiku s dlhodobou sa nemeniacimi podmienkami a trvalými istotami.

Odporúčanie

Prijat' Doktrínu o dlhodobo udržateľnom rozvoji poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva a rozvoji vidieka v Slovenskej republike, ktorú po celospoločenskej diskusii schváli vláda Slovenskej republiky a Národná rada Slovenskej republiky ako spoločenskú dohodu dosiahnutú naprieč odborným a politickým spektrom.

Obsah Doktríny

- a) Postavenie Slovenskej republiky ako plnohodnotnej produkčnej spoločnosti so zodpovednosťou za zachovanie a udržateľnosť pôdy, vody, krajinotvorby, prírodných zdrojov a lesov.
- b) Uznatie pôdy ako základného výrobného nástroja, ktorý musí byť prednostne k dispozícii pre všetkých roľníkov.

- c) Definovanie rozsahu pozemkovej reformy a kontinuálne zabezpečenie pozemkových úprav vrátane budovania spoločných zariadení.
- d) Nastavenie ozdravných opatrení pre pôdu s cieľom zabezpečiť jej dlhodobú schopnosť plniť svoje funkcie.
- e) Reformovanie a udržiavanie manažmentu pôdneho fondu na úrovni štátu na odbornej úrovni a bez politickej závislosti v prospech hospodáriacich roľníkov.
- f) Definovanie úrovne potravinovej sebestačnosti Slovenskej republiky a opatrení na jej dosiahnutie vrátane zhodnotenia výkonnosti celej potravinovej vertikály so zreteľom na prepojenie rastlinnej výroby a živočíšnej výroby a zabezpečenia maximálnej úrovne spracovania poľnohospodárskych výrobkov na potraviny s vyššou pridanou hodnotou.
- g) Určenie transparentných diferencovaných cieľov a úloh pre jednotlivé formy hospodárenia s dôrazom na vyvážené hospodárenie v celej krajine a so zreteľom na klimatické zmeny.
- h) Ustanovenie dlhodobých a stabilných finančných alokácií, finančných nástrojov a ďalších podporných mechanizmov Slovenskej republiky a Európskej únie pre všetky sektory pôdohospodárstva na zvýšenie investícií s dôrazom aj na potrebu vertikálnej a horizontálnej spolupráce a na zavedenie nových inovatívnych technológií vrátane digitalizácie a výskumných aktivít s cieľom zvýšenia konkurencieschopnosti odvetví a kvality života na vidieku.
- i) Identifikácia parametrov konkurencieschopnosti potravinovej vertikály v európskom prostredí a prijatie opatrení na ich dosiahnutie.
- j) Zachovanie princípu rovnosti šancí pre všetkých, ktorí chcú podnikat' a pracovať v pôdohospodárstve.
- k) Nastavenie férových vzťahov v rámci celého potravinového reťazca.
- l) Zefektívnenie úradnej kontroly potravín „z farmy na stôl“.
- m) Zabezpečenie rozvoja a ochrany tradičného vidieka a vidieckeho života s podporou miestnej regionálnej poľnohospodárskej výroby a výroby lokálnych potravín.
- n) Budovanie povedomia a hrdosti občanov Slovenskej republiky o tradičnom vidieku a jeho chutí a vône, bez ktorých nie je možná domáca poľnohospodárska produkcia a produkcia kvalitných slovenských potravín.
- o) Vypracovanie a implementácia modelov vzdelávania na všetkých stupňoch základných, stredných a vysokých škôl o dôležitosti národného pôdohospodárstva a zabezpečenia dostatku kvalifikovaných pracovníkov.
- p) Zvýšenie motivácie mladých ľudí pracovať v pôdohospodárstve zabezpečením primeranej mzdy, sociálnej a rodinnej politiky.
- q) Formulovanie jasnej a dlhodobej komunikačnej stratégie voči slovenskému spotrebiteľovi s cieľom propagácie kvalitných a bezpečných slovenských potravín a zvýšenia ich spotreby vrátane spracovania dlhodobej koncepcnej výživovej politiky s cieľom zlepšenia zdravia obyvateľstva.
- r) Nastavenie politiky udržateľného lesného hospodárstva s významnou úlohou lesov v Slovenskej republike v manažmente klimatickej zmeny pre ich schopnosť absorbovať CO₂.
- s) Nastavenie manažmentu podpory a realizácie ďalších vodozádržných opatrení v lesoch a v poľnohospodárskej krajine.